

Keglevich Kristóf

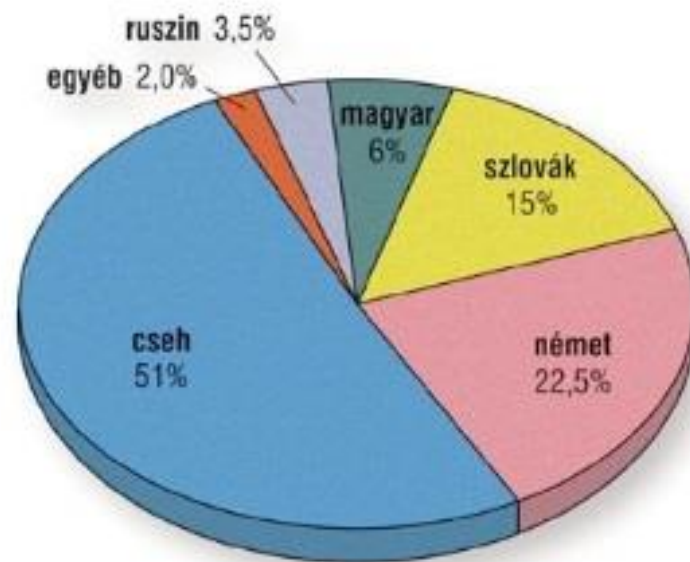
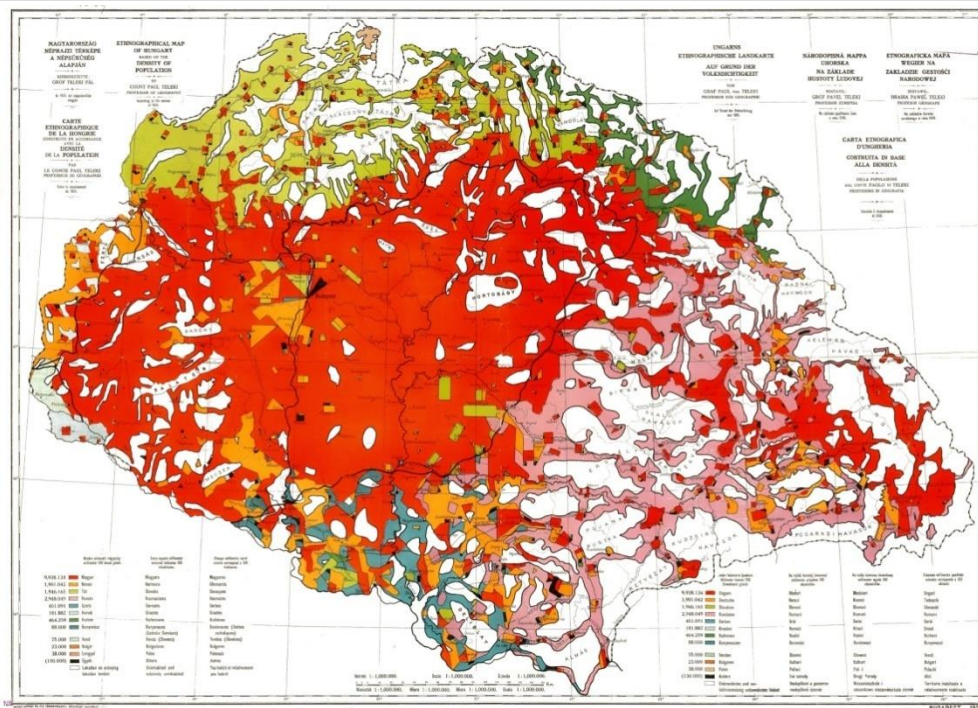
Budapesti Fazekas Mihály
Gyakorló Általános Iskola
és Gimnázium

Budapest, 2015

Magyarok kisebbségi sorban

– *vetíthető oktatási segédanyag* –

1. Trianoni határok – nem etnikai határok

Csehszlovákia etnikai összetétele

	<u>1920</u>	<u>2013</u> – határon túli magyarok száma
CsSzl	900 ezer	520 ezer (Szlovákia) 150 ezer (Ukrajna)
Románia	1,6 M	1,5 M
Sz-H-Szl. Kir.	420 ezer	300 ezer (Szerbia) 15 ezer (Horvátország) 10 ezer (Szlovénia)
Ausztria	25 ezer	10 ezer

1918/19/20 – az államhatalom megváltozását megelőző, ill. azzal összefüggő – erőszakhullámai a Kárpát-medence több helyén kisebbségellenes atrocitásokba torkollottak

1919. április 19-én, nagyszombaton a faluba bevonuló román csapatok és félkatonai alakulatok kb. 100 magyar polgári lakost lőttek agyon. Az áldozatok csak 1999-ben kaphattak emlékművet

Σ 1920 7,2 M magyar Magyarországon – 3 M külföldön
2013 10 M – 2,5 M a szomsz. államokban
 (+ Ny-Európa, USA...)

2. Revíziós lépések – a II. világháború előtt és alatt

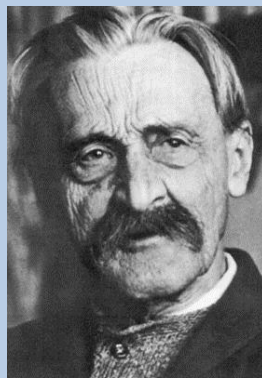
- I. bécsi döntés (1938) → D-Felvidék
- kárpátaljai bevonulás (1939) → Kárpátalja hiányzó (nem magyar lakosságú) részei
- II. bécsi döntés (1940) → É-Erdély
- délvidéki bevonulás (1941) → Bácska + baranyai ▲ + Muraköz

→ 14,6 M lakos
 75% m
 0,5 M m határon túl

3. Magyar élet az utódállamokban 1920 és 1939 között

- homogén nemzetállam eszméje → **cél: magyarok beolvasztása**
- (pl.) románok telepítése a határ menti sávba és a magyar többségű nagyvárosokba
- csökken az értelmiségi utánpótlás ← sokan átköltöztek Mo.-ra
← magyar iskolahálózat ↓
- egyházak szerepe! → iskolák
pl. Erdélyben és Kárpátalján a r. kat. és a ref. nemzeti egyház
- Erdély: élénk kulturális élet

– Tamási Áron, Áprily Lajos

– Kós Károly Sztánára költözik (*Varjúvár*)

gr. Esterházy János (1901–1957)

- csehszlovák földosztás → az Esterházyak felvidéki földjeinek 10%-a marad meg
(5000 holdból 500)
 - a felvidéki magyarság politikai vezetője lesz
 - az I. bécsi döntés után is a Felvidéken marad
 - 1942-ben a pozsonyi parlamentben ő az egyetlen, aki nem szavazza meg a zsidók deportálását
(„*A mi jelünk a kereszt, nem pedig a horogkereszt.*”)
- antifasiszta és antikommunista

a Gestapo elől bujkál

- a szovjetek deportálják;
1945 után a csehszlovák hatóságok halálra, majd életfogytiglanra ítélik
→ börtönben †

← magyarok kollektív bűnössége...

Mit csinál?

4. 1945 után

- **párizsi béke** (1947. febr. 10.)

- területi változás Trianonhoz képest: **további 3 falu** (Oroszvár, Dunacsún, Horvátjárfalu = pozsonyi hídfő) **elcsatolása**
- kisebbségvédelem megszüntetése (Hitler erre hivatkozva kebelezte be CsSzl-t 1938-1939-ben)
- jóvátétel

- Jugoszlávia

- **bácskai vérengzés** → a partizánok 30–45 ezer magyart végeznek ki
(az újvidéki razzia megtorlása)

Josip Broz Tito

kettéfűrészelés, karóba húzás, tankkal hajtának a földbe ásott emberek fejére...

A csurogi tömegsír feltárása az 1950-es években. Az áldozatok testét a feltárást követően egy enyvgyárnak adták át feldolgozásra a szerb hatóságok

"Voltak, akiket kettéfűrészelték vagy karóba húztak, másokat elevenen elégettek vagy eltemettek. Egyeseknek leszaggatták a körmüket, felhasogatták a bőrüket, majd besózták. Láttam egy csecsemőfejet a falhoz vágva, az agyveleje szét volt loccsanva. Az egyik asszony terhes volt, mikor kitaposták belőle a gyermeket. Sok esetben meggyfa botra kötött tízkilós ólommal verték agyon az áldozatokat, volt, akinek az orra is leszakadt az ütéstől. Legtöbbjüknek azonban egyszerűen csak fejszével levágták a fejét. Az asszonyok sírva keresték fiaikat, férjüket a holttestek között. Mindenütt vértócsában feküdtek az emberek. Szörnyű látvány volt."

– **Vajdaság Autonóm Tartomány:** ma is létezik! (1974–)
6 hivatalos nyelv (ho, ma, román, ruszin, szerb, szlovák)

- Szovjetunió

- a kárpátaljai magyar férfilakosság (20–30 ezer)
a GULAG-ra hurcolása
- „**A magyar kérdés vagonkérdés.**”
(Sztálin) a kárpátaljai magyarokról

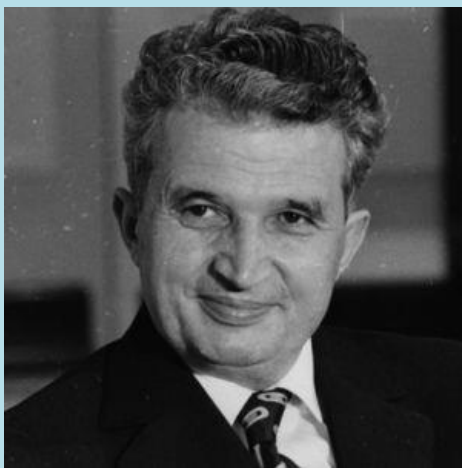
- Románia

- a románok által ismét elfoglalt É-Erdélyben 1944 őszén **véres bosszú**: a Maniu-gárda magyarokat gyilkol
- **önként menekül** 135 ezer erdélyi és 66 ezer jugoszláviai magyar
- Maros-Magyar Autonóm Tartomány (1952–68)

„Az autó magyar, de román sofőr vezeti.”

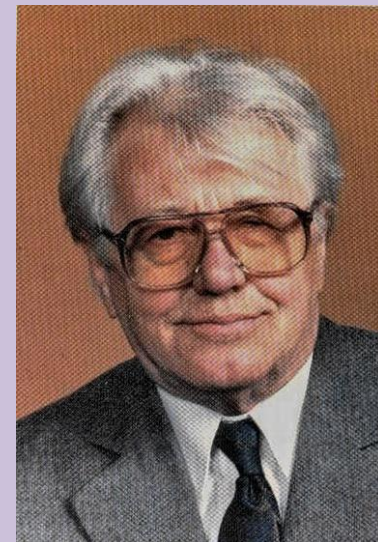
- Nicolae Ceaușescu → falurombolás terve — Bözödújfalú (1989)

- a Ceaușescu uralmát megdöntő 1989. évi forradalmat
Tőkés László temesvári ref. lelkész robbantja ki

- Marosvásárhely, 1990: „fekete március”:
etnikai zavargás a magyarság és a környező
falvakról beszállított románság között
→ **Sütő András író a fél szemére megvakul**

- Csehszlovákia

- **Beneš-dekrétumok** (elnöki rendeletek):

- németek és magyarok
KOLLEKTÍV BÜNÖSSÉGE**

Edvard Beneš, CsSzl elnöke

- **kassai kormányprogram (1945. ápr. 5.)**

- magyarok és németek megfosztása
állampolgárságuktól

- (hacsak nem voltak aktív ellenállók)**

- német és magyar iskolák bezárása

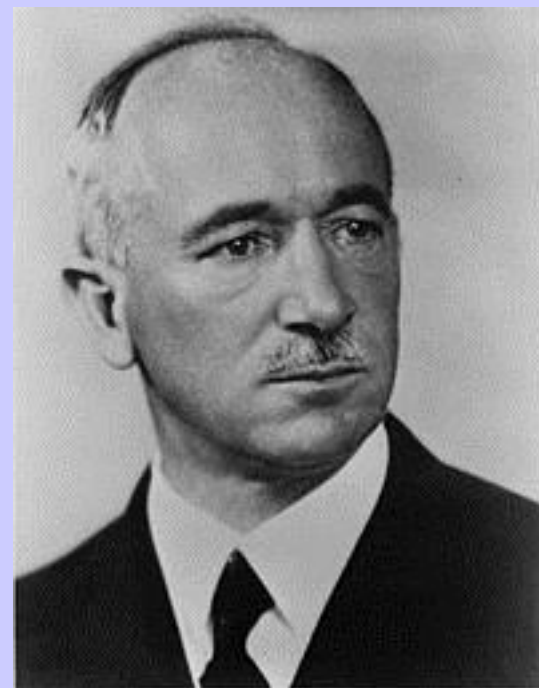
- istentiszteletek nyelve, földek elkobzása stb.

- kb. 40 ezer magyart szállítanak Csehországba,
korábban németek lakta vidékre **(marhavagonokban)**

- **reszlovakizáció**

- (400 ezer magyar kényszerül nemzetisége megtagadására)

- magyarok nyilvános megjelölése: M betű ↔ **dem. CsSzl...**

Σ jogfosztás

- 1945 után: → minden németet (3M) kitelepítenek CsSzl-ból, Mo.-ról mintegy 200 ezer németet
- 1946–49: **csehszlovák-magyar lakosságcsere**: kb. 100 ezer m-t telepítenek át Mo.-ra, ahonnét 70 ezer szlovák érkezik
**a potsdami békekonferencia elutasította,
hogy minden magyart űzzenek el a Felvidékről**

Szocializmus kora – összefoglalóan

- állammal szembeni kiszolgáltatottság
(rendőrállam, személyi kultusz)
- államosítás, egyházak helyzetének korlátozása
- erőszakos asszimiláció
- Kádár: struccpolitika; **1958-ban Romániában egy pohárköszöntőben köszönetet mond az 1956–57-es román segítségért, és kijelenti:
„itt laknak magyar származásúak is”**

5. A rendszerváltás után

- helyzetük óriásit javult
 - ← polgári szabadságjogok
 - ← magántulajdon (bár a restitúció akadozik)
 - ← egyházak szabadon
 - ← magyar pártok
- ugyanakkor: nacionalista magyarellenes pártok, etnikai ellentétek
(pl. Malina Hedvig: 2006-ban Nyitrán a nyílt utcán megverték,
mert magyarul beszélt a mobiltelefonjába
Szerbia, 2010-es évek: magyarverések)
- EU nem túlzottan segítőkész
(az elzászi német, baszk, katalán stb. kisebbségek miatt passzív a téma iránt)
- fokozódó elvándorlás Mo.-ra
- a környező országokban mind létszámuk, mind az össznépesség-
hez viszonyított arányuk csökken

A képek forrásai

Címdia, 9. dia

<http://www.erdekesvilag.hu/az-elarasztott-bozodujfalu/>

2. dia

https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy-Magyarorsz%C3%A1g#/media/File:Ethnographic_map_of_hungary_1910_by_teleki_carte_rouge.jpg

https://www.mozaweb.hu/Lecke-TOR-Tortenelem_8-Uton_az_ujabb_haboru_fele-102032

3. dia

<https://vilaghaborus-emlekek-bihar.webnode.hu/fotogaleria/#&gid=1&pid=2>

4. dia

Kiss Károly: Végzetszerű kényszer? Igen! (Megjegyzések Horthy emlékirataihoz) – <http://www.inco.hu/inco14/valos/cikk1h.htm>

5. dia

http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/img/3_153a.jpg

https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%81prily_Lajos#/media/File:%C3%81prily_Lajos.jpg

<http://www.mek.oszk.hu/01100/01149/html/images/koskarol.jpg>

<http://www.panoramio.com/photo/48856609>

6. dia

https://hu.wikipedia.org/wiki/Esterh%C3%A1zy_J%C3%A1nos_%28politikus%29#/media/File:Janos_Esterhazy.jpg

http://mandarchiv.hu/cikk/462/Esterhazy_Janos

7. dia

https://hu.wikipedia.org/wiki/Josip_Broz_Tito#/media/File:Josip_Broz_Tito_uniform_portrait.jpg

<http://www.lelekvasasz.hu/raffai/Gondolat/Historia/delvidek.htm>

9. dia

https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Auton%C3%B3m_Tartom%C3%A1ny#/media/File:Hungarian_autonomous_province02_%28hun%29.svg

<http://www.biography.com/people/nicolae-ceauescu-38355>

10. dia

<https://www.youtube.com/watch?v=zl0jdMo2kAM>

https://ro.wikipedia.org/wiki/L%C3%A1szl%C3%B3_T%C5%91k%C3%A9s#/media/File:T%C5%91k%C3%A9s_L%C3%A1szl%C3%B3_2007.JPG

<http://7ora7.hu/kozremukodok/suto-andras>

11. dia

https://hu.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1#/media/File:Edvard_Bene%C5%A1.jpg

(A látogatás időpontja mindegyik honlap esetében: 2021. október 23.)